

SVEIKATOS LYGIATEISIŠKUMAS IR SOCIALINĖ APSAUGA

Algirdas Šešelgis

***Socialinės apsaugos ir darbo
viceministras***

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklos kryptys sveikatos gerinimo srityje

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija rengiamose ir vykdomose programose, vadovaudamasi lygiateisiškumo principu, ypatingą dėmesį skiria sveikatos stiprinimui ir sveikatos sutrikimų prevencijai
- Pagrindinis dėmesys skiriamas:
 - Smurto prieš vaikus prevencijai ir pagalbai nukentėjusiems nuo smurto vaikams
 - Smurto artimoje aplinkoje mažinimui
 - Tėvų socialinių ir pozityvios tėvystės įgūdžių formavimui
 - Šeimos stiprinimui ir šeimos krizių prevencijai
 - Sveikos senatvės stiprinimui
 - Psichologinės (emocinės) pagalbos telefonu paslaugų teikimo finansavimui
 - Perėjimui nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų
 - Kompleksinės pagalbos socialinės globos ir slaugos namuose gyvenantiems asmenims teikimui
 - Neįgaliųjų sveikatos stiprinimui

Nacionalinė smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams 2011–2015 metų programa

Priemonė. Organizuoti kompleksinių paslaugų teikimą vaikams, nukentėjusiems nuo smurto, ar netiesioginio šeimyninio smurto aukoms (liudininkams) ir jų šeimų nariams

- ❑ 2014 metais Priemonei skirta **300 tūkst. Lt**, dalinį finansavimą iš valstybės biudžeto asignavimų gavo 7 organizacijos, teikiančios kompleksines paslaugas vaikams (jų šeimoms) nukentėjusiems nuo įvairių formų smurto

- ❑ Įgyvendinant projektus, kvalifikuoti specialistai kompleksinę pagalbą suteikė nuo smurto nukentėjusiems 1300 **vaikų** iš 511 **šeimų**. Nuo tiesioginio smurto nukentėjo 739 vaikai, iš jų 339 berniukai ir 400 mergaičių, nuo netiesioginio smurto nukentėjo 161 vaikas, iš jų 79 berniukai ir 82 mergaitės

Smurto artimoje aplinkoje mažinimas

- Visoje Lietuvoje veikia Specializuotos pagalbos centrų tinklas
- Teikiama specializuota kompleksinė pagalba smurtą patyrusiems asmenims - specializuotos pagalbos centrų teikiama pagalba smurto artimoje aplinkoje atveju, įveikiant kritinę būklę, garantuojama specializuota psichologo, teisinė ir kita pagalba
- 2013 m. centruose suteikta pagalba apie 5 tūkst. nukentėjusiųjų

Vaiko gerovės 2013-2018 m. programa

- **Priemonė. Organizuoti kompleksinių paslaugų teikimą krizinėse situacijose esantiems tėvams, auginantiems vaikus, ugdant tėvų socialinius ir pozityvios tėvystės įgūdžius ir teikiant prioritetą ankstyvųjų šeimos krizių prevencijai**
- 2013 m. priemonei įgyvendinti skirta 250 tūkst. Lt , 2014 m. - taip pat 250 tūkst. Lt (planuojama, kad šios priemonės finansavimas bus užtikrintas ir 2015 m.)
- Finansavimas (2013 m.) skirtas 36 įstaigoms ir/ar organizacijoms iš 25 Lietuvos savivaldybių, 2014 m. 2 įstaigos projektų vykdymą nutraukė
- Kompleksinę pagalbą gauna 1087 vaikai, 807 šeimos (724 motinos ir 228 tėvai)
- Projektuose dirba apie 219 darbuotojų (50 proc. - socialiniai pedagogai, socialiniai darbuotojai ar jų padėjėjai, 18 proc. - psichologai ar psichoterapeutai, 5 procentai - teisininkai, 2 proc. - medikai, 25 proc. - projektus administruojantys asmenys)

Parama šeimų ir vyresnio amžiaus žmonių NVO

- 2013 m. suteikta parama 22 šeimų NVO projektams (iš viso skirta 450 tūkst. lt)
- Veiklose dalyvavo daugiau nei 30 tūkst. asmenų. Teikiamos kompleksinės ir įgalinimo paslaugos: individualios psichologinės, socialinės, teisinės konsultacijos, ugdymo grupių užsiėmimai sutuoktiniams, paskaitos sužadėtiniams, tėvystės įgūdžių formavimo užsiėmimai ir kt.
- 2013 m. suteikta parama 5 vyresnio amžiaus žmones atstovaujančioms NVO, turinčioms savo skyrių tinklą (iš viso skirta 250 tūkst. lt)
- Organizuota daugiau nei 1,7 tūkst. įvairių renginių ir veiklų: pilietiniai kultūriniai renginiai, teritorinių skyrių veiklos rėmimas, konferencijų organizavimas, savanoriška pagalba vienišiams ir į krizinę situaciją patekusiems, leidyba ir kt.

Psichologinės (emocinės) pagalbos tarnybų, teikiančių pagalbą telefonu, finansavimas

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nuo 1998 m. apmoka gyventojų, skambinančių į pagalbą telefonu teikiančias tarnybas, skambučius ir iš dalies dengia tarnybų administravimo išlaidas

Tarnybos, kuriose telefonu ir internetu emocinę paramą teikia specialiai tam paruošti savanoriai, o psichologinę pagalbą – psichikos sveikatos specialistai, yra susivienijusios į Lietuvos emocinės paramos tarnybų asociaciją. Visos tarnybos susijungusios į linijas pagal pagalbos gavėjų grupes ir savo veiklą vykdo per Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje veikiančią skambučių centrą.

Linijos	Vaikų, Jaunimo, Vilties (suaugę asmenys), Pagalbos moterims, Doverija (rusakalbiam)
Lėšos	2010 – 2012 m. po 635 tūkst. Lt, 2013 m. – 705 tūkst. Lt, 2014 m. – 905 tūkst. Lt
Atsiliepti skambučiai	Kasmet po 300 tūkst. skambučių, iš jų apie 50 proc. – vaikų

Psichologinė pagalba emigrantams

- Ministerija yra pasirašiusi sutartį su VšĮ „Gera būseną“ dėl **Psichologinių konsultacijų internetu** teikimo.
- Šia priemone siekiama užtikrinti, kad asmenys išvykę iš Lietuvos turėtų galimybę gauti nemokamą anoniminę psichologinę pagalbą internetu (daugiausia per nemokamą Skype programą ir el. paštu). Profesionalių psichologų teikiamos konsultacijos emigrantams, susidūrusiems su įvairiomis socialinėmis ar psichologinėmis problemomis (santykiai su artimaisiais, ilgesys, pritapimo prie aplinkos sunkumai, alkoholis, vienatvė ir pan.) padeda išvengti rimtesnių psichikos sutrikimų, stiprina jų emocinę būklę. Šia priemone ne tik išlaikomi ryšiai su emigravusiais asmenimis, bet emigravę asmenys gali gauti psichologinę pagalbą, kuri gyvenant svetur yra sunkiai prieinama.
- 2014 m. priemonei skirta 30 tūkst. Lt., suteikta psichologinė pagalba 150 skirtingų asmenų. 2015 m. planuojama suteikti nemokamą psichologinę pagalbą tokiam pačiam kiekiui asmenų kaip ir 2014 m.

Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014-2020 metų veiksmų planas

Veiksmų plano tikslas – numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius perėjimo iš institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems, likusiems be tėvų globos vaikams, bendruomenėje ir pagalbos šeimai, globėjams (rūpintojams) sistemos kūrimą

Pertvarkos esmė – bendruomeninių paslaugų neįgaliesiems, šeimoms sistemos kūrimas, vaikų ir neįgaliųjų patekimo į institucinę globą prevencija

Tikslinės grupės	Proto ir (ar) psichinę negalią turintys suaugę ir vaikai bei jaunimas, likę be tėvų globos vaikai, šeimos, auginančios neįgalius vaikus, visuomenė
Laikotarpis	2014-2020 m.
Lėšos	<i>Europos struktūrinės paramos lėšos. Vykdam pertvarką perskirstomos lėšos - palaipsniui stacionariai globai skiriamos lėšos perskirstomos paslaugoms bendruomenėje ir šeimoje teikti</i>
Numatoma	Vykdyti bandomuosius projektus, iki 2020 m. įsteigti 70 naujų bendruomeninių paslaugų įstaigų (savarankiško gyvenimo namų, dienos užimtumo, grupinio gyvenimo namų, psichosocialinės reabilitacijos ir pan.) proto ar psichinės negalios žmonėms ir jų šeimoms

Integralios pagalbos plėtros programa

Programos tikslas – sukurti ir plėtoti kokybišką integralią pagalbą (socialinės globos ir slaugos) namuose asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir konsultacinę pagalbą jų šeimos nariams

Tikslinės grupės	Asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys, šeimos nariai, prižiūrintys neįgalius ar senyvo amžiaus asmenis
Projektų vykdytojai	Socialinių paslaugų įstaigos, savivaldybių administracijos 21 savivaldybėje
Laikotarpis	2013 m. gegužė - 2015 m. rugsėjo mėn.
Gavėjai	Planuojama, kad integralią pagalbą gaus 880 asmenų
Lėšos	20,7 mln. Lt Europos socialinio fondo lėšų
Remiamos veiklos	mobilių komandų kūrimasis, įtraukiant slaugos specialistus; mobilių komandų darbuotojų mokymai, kvalifikacijos kėlimas; integralios pagalbos teikimas ir konsultavimo paslaugų teikimas šeimos nariams, prižiūrintiems neįgalius ar senyvo amžiaus asmenis; metodinė (techninė) pagalba įstaigai

Nacionalinė neįgaliųjų socialinės integracijos programa

Siekiant užtikrinti lygias galimybes žmonėms su negalia, įgyvendinama:

Nacionalinė neįgaliųjų socialinės integracijos 2013 – 2019 metų programa

(patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės)

Strateginis Programos tikslas:

- sukurti palankią aplinką ir sąlygas oriam ir visaverčiam neįgaliųjų gyvenimui Lietuvoje
- užtikrinti lygias galimybes ir neįgaliųjų gyvenimo kokybę

Remiami projektai

Įgyvendinant Programos plano priemones, finansuojami konkurso būdu atrinkti neįgaliųjų socialinei integracijai skirti projektai, kuriuos įgyvendina neįgaliųjų socialinės integracijos srityje veikiančios organizacijos (asociacijos, labdaros fondai, religinės bendruomenės, viešosios įstaigos):

➤ **socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektai**

neįgaliųjų socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas ar atkūrimas, organizuojant praktinius mokymus neįgaliesiems ir jų šeimos nariams ir vykdant veiklas (paslaugas), skirtas pasirūpinti neįgaliaisiais šeimoje, visuomeniniame gyvenime, pažinti ir valdyti ligą ar negalią, išmokti apsitarnauti, orientuotis ir judėti aplinkoje bei naudotis techninės pagalbos priemonėmis, spręsti dėl negalios kylančias psichologines problemas ir mokyti sveikai gyventi; asmeninio asistento pagalba; užimtumas būreliuose; meninių bei sportinių gebėjimų lavinimas

➤ **neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektai**

neįgaliųjų teisių gynimas; specialistų kvalifikacijos tobulinimas; neįgaliųjų savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo mokymų, seminarų, stovyklų organizavimas; aktyvaus poilsio renginių, stovyklų organizavimas; kultūros renginių neįgaliesiems organizavimas

■ Dėkoju už dėmesį